

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ കിഷ്കിന്ധാകാണ്ഡേ

॥ ത്രിപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ത്രിപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

നിവർത്തനായ നിയതമവധിമതീത്യാപി കാർയസ്യാസാധനാത്
സുഗ്രീവസ്യോഗ്രഭണ്ഡതോ വിദ്യതാമംഗദപ്രഭൃതീനാം
കപീനാമുപോഷ്യ പ്രാണാൻ പരിത്യക്തും നിശ്ചയഃ

തതസ്തേ ദദ്യൂർഘോരം
സാഗരം വരുണാലയം |
അപാരമഭിഗർജ്ജന്തം
ഘോരൈരൂർമിഭിരാകുലം || 4.53.1 ||

മയസ്യ മായാവിഹിതം
ഗിരിദുർഗം വിചിൻവതാം |
തേഷാം മാനോ വ്യതിക്രാന്തോ
യോ രാജ്ഞോ സമയഃ കൃതഃ || 4.53.2 ||

വിന്ധ്യസ്യ തു ഗിരേഃ പാദേ
സമ്പ്രപുഷ്പിതപാദപേ |
ഉപവിശ്യ മഹാത്മാന -
ശ്ചിന്താമാപേദിരേ തദാ || 4.53.3 ||

തതഃ പുഷ്പാതിഭാരാഗ്രാൻ
ലതാശതസമാവൃതാൻ |

ദ്രുമാൻ വാസന്തികാൻ ദൃഷ്ട്വാ
ബഭൂവുർഭയശങ്കിതാഃ || 4.53.4 ||

തേ വസന്തമനുപ്രാപ്തം
പ്രതിവേദ്യ പരസ്വരം |
നഷ്ടസന്ദേശകാലാർമാ
നിപേതുർധരണീതലേ || 4.53.5 ||

തതസ്താൻ കപിവൃദ്ധാംശ്ച
ശിഷ്ടാംശ്ചൈവ വനൗകസഃ |
വാചാ മധുരയാജ്ജിഭാഷ്യ
യമാവദനുമാൻയ ച || 4.53.6 ||

സ തു സിംഹവൃഷസ്തന്ധഃ
പീനായതഭുജഃ കപിഃ |
യുവരാജോ മഹാപ്രാജ്ഞ
അംഗദോ വാക്യമബ്രവീത് || 4.53.7 ||

ശാസനാത് കപിരാജസ്യ
വയം സർവേ വിനിർഗതാഃ |
മാസഃ പൂർണോ ബിലസ്ഥാനാം
ഹരയഃ കിം ന ബുധ്യത || 4.53.8 ||

വയമാശ്ചയുജ്ജേ മാസി
കാലസംഖ്യാവ്യവസ്ഥിതാഃ |
പ്രസ്ഥിതാഃ സോപിചാതീതഃ
കിമതഃ കാർയമുത്തരം || 4.53.9 ||

ഭവന്തഃ പ്രത്യയം പ്രാപ്താ
നീതിമാർഗവിശാരദാഃ |

ഹിതേഷ്യഭിരതാ ഭർതു -
ർനിസൃഷ്ടാഃ സർവകർമസു || 4.53.10 ||

കർമസ്യപ്രതിമാഃ സർവേ
ദിക്ഷു വിശ്രുതപൗരുഷാഃ |
മാം പുരസ്തുത്യ നിർയാതാഃ
പിംഗാക്ഷപ്രതിചോദിതാഃ || 4.53.11 ||

ഇദാനീമകൃതാർമാനാം
മർതവ്യം നാത്ര സംശയഃ |
ഹരിരാജസ്യ സന്ദേശ -
മകൃത്യാ കഃ സുഖീ ഭവേത് || 4.53.12 ||

അസ്മിന്നതീതേ കാലേ തു
സുഗ്രീവേണ കൃതേ സ്വയം |
പ്രായോപവേശനം യുക്തം
സർവേഷാം ച വനൗകസാം || 4.53.13 ||

തീക്ഷ്ണഃ പ്രകൃത്യാ സുഗ്രീവഃ
സ്വാമിഭാവേ വ്യവസ്ഥിതഃ |
ന ക്ഷമിഷ്യതി നഃ സർവാ -
നപരാധകൃതോ ഗതാൻ || 4.53.14 ||

അപ്രവൃത്തൗ ച സീതായാഃ
പാപമേവ കരിഷ്യതി |
തസ്മാത് ക്ഷമമിഹാദ്യൈവ
ഗന്തും പ്രായോപവേശനം || 4.53.15 ||

ത്യക്ത്യാ പുത്രാംശ്ച ദാരാംശ്ച
ധനാനി ച ഗൃഹാണി ച |

ധ്രുവം നോ ഹിംസതേ രാജാ
സർവാൻ പ്രതിഗതാനിതഃ ||4.53.16 ||

വധേനാപ്രതിരുപേണ
ശ്രോയാൻ മൃത്യുരിഹൈവ നഃ |
ന ചാഹം യൗവരാജ്യേന
സുഗ്രീവേണാഭിഷേചിതഃ ||4.53.17 ||

നരേന്ദ്രേണാഭിഷിക്തോസ്തി
രാമേണാക്ലിഷ്ടകർമണാ |
സ പൂർവം ബദ്ധവൈരോ മാം
രാജാ ദൃഷ്ട്വാ വ്യതിക്രമം ||4.53.18 ||

ഘാതയിഷ്യതി ദണ്ഡേന
തീക്ഷ്ണേന കൃതനിശ്ചയഃ |
കിം മേ സുഹർദ്ദിർവ്യസനം
പശ്യദ്ദിർജീവിതാന്തരേ |
ഇഹൈവ പ്രായമാസിഷ്യേ
പുൺയേ സാഗരരോധസി ||4.53.19 ||

ഏതച്ഛൂത്യാ കുമാരേണ
യുവരാജേന ഭാഷിതം |
സർവേ തേ വാനരശ്രേഷ്ഠാഃ
കരുണം വാക്യമബ്രുവൻ ||4.53.20 ||

തീക്ഷ്ണഃ പ്രകൃത്യാ സുഗ്രീവഃ
പ്രിയാരക്തശ്ച രാഘവഃ |
സമീക്ഷ്യാകൃതകാർയാംസ്തു
തസ്മിംശ്ച സമയേ ഗതേ ||4.53.21 ||

അദ്യുഷ്ടായാം ച വൈദേഹ്യാം
 ദൃഷ്ട്യാ ചൈവ സമാഗതാൻ |
 രാഘവപ്രിയകാമായ
 ഘാതയിഷ്യത്യസംശയം || 4.53.22 ||

ന ക്ഷമം ചാപരാധാനാം
 ഗമനം സ്യാമിപാർശ്വതഃ |
 പ്രധാനഭൂതാശ്ച വയം
 സുഗ്രീവസ്യ സമാഗതാഃ || 4.53.23 ||

ഇഹൈവ സീതാമൻവീക്ഷ്യ പ്രവൃത്തിമുപലഭ്യ വാ |
 നോ ചേദ് ഗച്ഛാമ തം വീരം ഗമിഷ്യാമോ യമക്ഷയം || 4.53.24 ||

പ്ലവംഗമാനാം തു ഭയാർദിതാനാം
 ശ്രുത്യാ വചസ്താര ഇദം ബഭാഷേ |
 അലം വിഷാദേന ബിലം പ്രവിശ്യ
 വസാമ സർവേ യദി രോചതേ വഃ || 4.53.25 ||

ഇദം ഹി മായാവിഹിതം സുദുർഗമം
 പ്രഭൃതവൃക്ഷോദകഭോജ്യപേയകം |
 ഇഹാസ്തി നോ നൈവ ഭയം പുരന്ദരാ -
 ന രാഘവാദ് വാനരരാജതോപി വാ || 4.53.26 ||

ശ്രുത്യാംഗദസ്യാപി വചോനുകൂല -
 മൂഢശ്ച സർവേ ഹരയഃ പ്രതീതാഃ |
 യഥാ ന ഹൻയേമ തഥാ വിധാന -
 മസക്തമദ്യൈവ വിധീയതാം നഃ || 4.53.27 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
 കിഷ്കിന്ധാകാണ്ഡേ ത്രിപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||